

HÄMEENLINNA

Viitasammakkoselvitys

Kirstulan kartano, Ranta-Kirstula 109-411-4-90

Luontoselvitys M. Ranta

Hautaantie 291

38120 Sastamala

p. 050-5651584

miraranta@hotmail.fi

Sisällysluettelo

1	Taustaa ja alueen yleiskuvaus	2
2	Viitasammakko	3
3	Ranta-Kirstulan selvitys	3
4	Johtopäätökset	4

Litteet

1. Karttaliite. Viitasammakot Ranta-Kirstula.

1 Taustaa ja alueen yleiskuvaus

Selvityksen kohteena oleva alue sijaitsee Hämeenlinnan keskustasta noin viisi kilometriä luoteeseen, Kirstulassa, Kirstulan kartanon mailla ja Vanajaveden Hattulanselän rannalla.

Kyseessä on toinen Kirstulan kartanon ranta-asemakaavasuunnittelun kohteena olevista kahdesta kiinteistöistä Ranta-Kirstula 109-411-4-90 joka on arvioitu asemakaava-alueelle vuonna 2023 tehdyssä luontoselvityksessä potentiaalisesti viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdysalueeksi (Kirstulan kartanon asemakaavaan liittyvä luontoselvitys 2024. Petri Parkko, Luontoselvitys Kotkan-siipi.). Luontoselvityksen laatimisen ajankohta oli viitasammakoiden kutuajan jälkeen, joten asiaa ei pystytty todentamaan tai poissulkemaan sen yhteydessä.

Kiinteistöllä on rantaviivaa Hattulanselkään noin 60 metriä. Alue sijaitsee pienessä lahdelmassa, joka kapenee itään päin mentäessä Kirstulansalmeksi, joka sijaitsee noin 350 metrin päässä kohteesta. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat luoteeseen noin 60 metrin päässä ja kaakkoon 120 metrin päässä.

Kuva 1. Ote ilmakuvasta. Selvitysalueen rajaus esitetty punaisella ympyrällä.

Ranta on puustoinen ja keväällä vesi on korkealla ulottuen rantakasvillisuuteen, pajupensaisiin ja lähimpiin puihin saakka. Rantaa myötäilee selkeä vesikasvillisuus- ja ruovikkovyöhyke ja se on tyy-piltään matala ja rehevä.

Maastokäynti alueelle tehtiin 4.5.2024. Maastokäynnin ja raportin tekijänä toimi Luontoselvitys M.Ranta/Maaria Ranta ja työn tilaajana maanomistaja Tuomas Honkajuuri. Selvityksen tavoitteista keskusteltiin myös kaavoittajan edustajan Arto Remes/Ympäristösuunnittelu OY kanssa. Selvityk-sen tarkoituksena oli kartoittaa mahdolliset viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdysalueet, jotka tulisi huomioida alueen maankäyttöä suunniteltaessa.

2 Viitasammakko

Viitasammakko (*Rana arvalis*) kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin, joiden suojelu on Suomessa kansallisesti toteutettu luonnonsuojelulain 49§ 1 momentin nojalla. Lain mukaan vii-tasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Keväisin viitasammakon kutualueet tunnistetaan koiraiden pulputtavan soidinäntelyn perus-teella. Soidinkausi kestää 2-3 viikkoa ja alkaa Etelä-Suomessa yleensä huhtikuun lopulla. Sen tarkka ajoittuminen riippuu kuitenkin täysin kevään etenemisestä. Viitasammakko suosii kosteampaa ym-päristöä kuin tavallinen sammakko (*Rana temporaria*), eikä se yleensä kude ollenkaan ajoittain kui-vuviin lätäköihin eikä ojanpohjiin tavallisen sammakon tapaan, vaan kutu lasketaan syvempään ve-teen. Kutualueet ovat useimmiten lampien ja järvien- tai merenlahtien rantoja, märkiä soita tai tul-vaniittyjä.

3 Ranta-Kirstulan selvitys

Kevät 2024 oli keskimääräistä vain hieman myöhäisempi etenemiseltään ja kutuaika käynnistyi huhti-toukokuun vaihteessa Etelä-Suomessa. Kohteeseen tehtiin maastokäynti lämpimän (+19 as-tetta) päivän iltana klo 22.30 ja silloinkin lämpötila oli vielä +10 astetta.

Päivällä käynyt tuuli oli tyyntynyt auringon laskuun. Alueella kuului jonkin verran liikenteen melua sekä Hattulanselän toiselta puolelta Aulangontieltä, että Kirstulan ohi menevältä Pälkäneentieltä.

Lähestyttäessä rantaa lännestä päin kuului jo kauas viitasammakoiden pulputtavaa ja haukahtelevaa ääntelyä. Se paikallistui kuitenkin enemmän itä-eteläsuuntaan, kuin kohteena olevalle rannalle. Rantaan saavuttaessa ja siinä noin 20 minuuttia kuunnellessa äänet tulivat selvästi lahdelman toiselta laidalta rantaa pitkin kohti Kirstuansalmen suuta. Ilmakuvasta ja kartoista tarkasteltuna ranta-alue vesistöön laskevan ison pelto-ojan toisella puolella on vielä matalampi, rehevämpi ja luhtaisempi kuin Kirstulan ranta, ja viitasammakolle otollisempi elinympäristö (ks. karttaliite)

Äänessä olevien koiraiden lukumäärää oli mahdotonta tarkkaan arvioida, kyseessä oli kuitenkin kymmeniä yksilöitä.

4 Johtopäätökset

Ranta-asemakaavatyön kohteena olevalta Ranta-Kirstulan kiinteistöltä **ei havaittu viitasammakon lisääntymis- tai levähtämisaluetta, joka tulisi huomioida alueen ja rannan käyttöä suunniteltaessa.**

Viitasammakon havaittu kutualue sijaitsee ranta-alueella kaavoitettavasta kohteesta kaakon suuntaan kiinteistön rannalla, joka tulee todennäköisesti säilymään rakentamattomana maatalousmaana ja rantaluhtana jatkossakin.

Kuva 2. Selvitysalueen rajaus esitetty maastokartalla punaisella ellipsillä ja viitasammakoiden kutualue punaisella vinoviivoituksella.